

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Pisanje besedila na književno temo

Ponedeljek, 27. avgust 2007 / 60 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli so priloženi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepите oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

V tej izpitni poli sta dva odlomka z navodili za pisanje besedila na književno temo.

Napišite samo eno interpretacijo odlomka, vodeno ali samostojno.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Če se zmotite, napačen zapis prečrtajte in napišite novega. Pisanje s samimi velikimi črkami (verzalkami) se točkuje z nič (0) točkami.

Na konceptni list pišite samo načrt. Načrt se ne upošteva pri ocenjevanju.

V razpredelnici označite z **x**, katero vrsto interpretacije boste pisali.

Vodena interpretacija	Samostojna interpretacija
☐	☐

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

a) VODENA INTERPRETACIJA

Miha Mazzini, KRALJ ROPOTAJOČIH DUHOV (odlomek)

Miha Mazzini: Kralj ropotajočih duhov. Ljubljana: Beletrina, 2001. 258–260.

Ne bom tiho!

»Dosti! Nimava denarja za oboje, zato bova kupila lesteneč. Naj ti bo nekaj končno jasno, dovolj si star: ni naloga matere, da kupi sinu gramofon. Tega mu lahko kupi kdorkoli. Mati mora sinu dati tisto, česar v trgovini ni mogoče kupiti: življenjsko modrost. Iz njega mora narediti zglednega otroka, ki bo zanjo skrbel na stara leta. Če ji ne uspe, morajo zanjo skrbeti drugi. Taka ženska ni v življenju nič dosegla. Tako. Zdaj pa dosti o gramofonu.«

Obrnila se je in odšla proti lestencu.

Sledil sem ji tik za petami. Ne da bi se zavedal, sem pričeval govoriti vedno glasneje.

»Mama, tisti lesteneč je prevelik za našo kuhinjo! Morali se bomo plaziti pod njim. GRD JE! OGABEN!«

Ustavila se je in se soočila z mano.

»Blešči se kot pravo steklo, če ga gledaš od daleč!«

»NAŠA GARSONJERA JE PREMAJHNA! NIKOLI SE NE BO BLEŠČAL! GRD JE! GRD!«

Nakupovalci so zastali in se do zadnjega obrnili proti nama. Bližnji so se odmaknili, oni v kotih rinili naprej. Znašla sva se sredi arene, obkrožena z gostim zidom firbcev. Še prodajalec je iztegnil glavo in čakal.

Mama je pogledala v konice čevljev in v kratkih presledkih sikala: »Pšššš! Pšššš!«

»NE BOM TIHO! NE BOM!«

Planila je name in mi prekrila usta. Odmaknil sem se. Ozrla se je naokoli, se poskušala nasmehnuti in se naglo s pogledom spet zatekla v tla.

»PAŠE MI GOVORIT. PA BOM GOVORIL! TAKO, KOT SE TI DEREŠ ZMEROM! DA ME JE SRAM! DA BI SE NAJRAJE VDRL V ZEMLJO! POVEDAL BOM, DA SEM BIL PODHRANJEN OD TISTEGA NONINEGA KROMPIRJA, PA O INSTANT ŠPAGETIH! O TEM, DA SMO TAKOOO REVNI, ČE PA HOČEŠ, LAHKO V TRENUTKU KUPIŠ CEL ŽAKELJ ŠUNK, DA MI JE ŠE CEL TEDEN SLABO. POVEDAL BOM O NONI IN O TEM, KAKO SI JO PRETE ...«

»STOP!« je zavpila z visoko dvignjeno roko.

»MOJ SIN BO SPET ODLIČEN,« je rekla. »MORAM GA NAGRADIT! NO, SINE, IZBERI SI GRAMOFON!«

Prvič sva šla po glavni ulici, ne da bi se dotikala. Z obema rokama sem tiščal na prsi škatlo z italijanskim gramofonom, mama pa je držala v papir zavito motno belo bučo najmanjše velikosti.

NAVODILA

- Odlomek opredelite glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite dogodek: Kaj želi kupiti mati, kaj sin? Citirajte poved, s katero pisatelj opiše materino zadrego. Zakaj se mati odloči za nakup in kakšna je posledica dogodka v trgovini?
- Povzemite ugotovitve o sporu med materjo in sinom ter napišite svoje mnenje o njenem vedenju.
- Ob primeru iz življenja presodite, kdaj je protestiranje upravičeno.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

b) SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Janko Messner, REZIKA (odlomek)

Janko Messner: Rezika. Gorše storije. Celovec: Drava, 1988. 162–163.

Šusbartel je nemška beseda za zaletela, vihravca, človeka, ki ravna zelo spontano. Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je takšen sproščen, nenarejen, naraven. To bo že držalo, ali pozabili so pripisati, da takšen spontanist lahko ravna tudi nepremišljeno in ga kaka taka spontana odločitev lahko pozneje tudi griva.

Mene je moja pokojna mati rada imenovala šusbartelna. Gotovo je vedela, zakaj.

Ko sem kot šestošolec takole gledal svojo nežno črnooko sestro Reziko, tedaj telesno prej šibko kakor zrastno, sem pomislil: na kmetih se ji bo težko godilo, kaj ko bi navdušil tudi njo za študiranje in bi ta nežna moja sestra neki dan bila občudovana maturantka. Kar milo se mi je storilo ob tej misli. In glej, še tisti dan – sredi letnih počitnic – sem jo pretental: odločila se je meni na ljubo in mi obečala, da si bo prizadevala na vse kriplje, kajti bila je že štirinajst let stara in sem sklenil, da mora prvi razred preskočiti. To pa je pomenilo izredni izpit iz angleščine čez prvi razred. Za ta izpit je revica imela na voljo komaj tri tedne.

Še isti dan sva se vpregla. Skraja je šlo kar gladko, zato sem penzum vsak dan stopnjeval. Obtičala sva prvič pri vprašalnih stavkih, kdaj do – did in kdaj ne. Mudilo se nama je, jaz čedalje bolj živčen, ona pa v jok. In se je zgodilo, kar se nikoli ne bi bilo smelo – mahnil sem – usekal svojo nežno sestrico na levo in desno lice, da bi jo ukrotil, uredil, stabiliziral, discipliniral. Očitno sem se podzavestno zgledoval po svojem očetu, ki je tako panal svoje »neumne« vole na njivi.

Jasnoda je opravila tisti izpit iz angleščine in po vojni z lepim uspehom maturirala, ali kaj, še danes me pečeta tisti dve zaušnici, kot da sem ju sam sebi pritisknil.

Potem je prišla Rezika z mnogimi kolegi za menoj v Ljubljano. Rada bi bila študirala na kaki visoki šoli gospodinjstvo in hotelirstvo, ali kaj, takšna šola je bila samo v Zagrebu.

Namesto da bi bil dobro premislil in ji preskrbel inštruktorja za srbohrvaščino, sem ji svetoval, naj vpiše na ljubljanski univerzi nemščino in angleščino. S solzami v očeh me je ubogala. Jasnoda je napravila diplomu iz obeh jezikov, ali tiste njene solze me pečejo še danes, kakor da vro iz mojih oči. Na svoja starejša leta se sprašujem, s kakšno pravico sem postavljaj prednjo kažipote, kam naj gre v življenje in kako naj hodi. Da je ostala kmečka hči doma na Pliberškem polju, nemara bi bila danes ugledna veleposestnica tam nekje na Bistrici pod Matjaževo Peco?

šusbartel – vihrav, nepremišljen, neuglajen človek

griva me – me žalosti, teži

penzum – breme, teža, naloga

panati – ustrahovati

NAVODILA

Odlomek **opredelite glede na književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo tudi **naslovite**.

PRAZNA STRAN